

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ**

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СЕРИЯСЫ
1997 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТА**

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
ИЗДАЕТСЯ С 1997 ГОДА

ISSN 2710-2661

№ 1 (2021)

ПАВЛОДАР

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета**

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

<https://doi.org/10.48081/RPSN2986>

Бас редакторы – главный редактор

Бурдина Е. И.

д.п.н., профессор

Заместитель главного редактора

Абыкенова Д. Б., *PhD доктор*

Ответственный секретарь

Нургалиева М. Е., *PhD доктор*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Пфейфер Н. Э.,

д.п.н., профессор

Жумагаева Е.,

д.п.н., профессор

Абибулаева А. Б.

д.п.н., профессор

Фоминых Н. Ю.,

д.п.н., профессор (Россия)

Снопкова Е. И.,

к.п.н., профессор (Белоруссия)

Мирза Н. В.,

д.п.н., профессор

Донцов А. С.,

доктор PhD

Шокубаева З. Ж.,

технический редактор

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

FTAMP 14.35.07

<https://doi.org/10.48081/BLJN4455>**Ә. М. Өмірзақова^{1*}, С. Қ. Абильдина², Р. Т. Игенбаева³**^{1,2}Е. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті,

Қазақстан Республикасы, Қарағанды қ.;

³Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті,

Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ.

**ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ ЖАҒДАЙЫНДА ШАҒЫН
ЖИНАҚТЫ МЕКТЕП МҰҒАЛІМДЕРІН ДАЯРЛАУ**

Бүгінгі қоғамда білім беру жүйесі толыққанды өзгеріске ұшырап, білім алушыларды жаңаша ойлауға мақсат тұтқан білім беру кезеңі жүзеге асуда. Осыған орай жаңа білім парадигмасы негізінде білім алушы мен педагог арасында субъектсубъектілі қарым-қатынас орнату арқылы білім алушылардың шығармашылық қызығушылықтары негізінде білімге құндылық бағдарын қалыптастыру міндеті қойылды. Жаңартылған мазмұнда білім беру жағдайында болашақ мамандарды даярлау өзекті мәселелердің қатарынан орын алды. Соның ішінде еліміздегі шағын комплектілі мектептер үшін мамандар даярлау мәселесі кеңінен, терең зерттеуді қажет ететіндігі айқын. Мақалада болашақ педагогтардың шағын комплектілі мектепте педагогикалық үдерісті жүргізуге деген мотивациясын күшейту, олардың шығармашылық әлеуетін жетілдіру, тұлғаның шығармашылық әрекетке дайын болуын қалыптастыру арқылы кәсіби іс-әрекетте жетістікке қол жеткізу үшін жеке мүмкіншіліктерін анықтау мен пайдалануды қамтамасыз ету мәселесі қарастырылған. Сонымен қатар, шағын жинақты мектепте дәріс беретін болашақ мамандар үшін оқытудың ғылыми-теориялық негіздерін, тұлға дамуының принциптері мен заңдылықтарын терең білу, сондай-ақ шағын жинақты мектептердегі оқыту мен тәрбиелеу үдерісін ұйымдастырудың заманауи технологияларын меңгеру жолдары көрсетілген.

Кілтті сөздер: шағын жинақты мектеп, болашақ мамандарды даярлау, жаңартылған білім беру мазмұны.

Кіріспе

Қазақстанда педагогика ғылымының алдында әлемдік озық тәжірибе негізінде ең алдымен мектептегі білім берудің мазмұнын түбегейлі жаңарту міндеті тұр. Білім беру адам іс-әрекетінің стратегиялық маңызды саласы, елдің экономикалық өсуі мен бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ететін құнды ресурс болып табылады. Отандық педагогика жаңартылған білім беру мазмұнына көшу арқылы білім сапасын арттыруды көздеп отырса, оның ортасында оқушылардың функционалды сауаттылығын арттыру, өзіндік ізденіс дағдысын дамыту, яғни, «білімпаз адамнан» «шығармашылық тұрғыда ойлай алатын, өздігінше әрекет етіп, дамитын адам тәрбиелеуді жүзеге асыру міндеті тұр [1, 4 б.].

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында көрсетілгендей елімізде білім сапасын арттыруға бағытталған жұмыстардың басым бағыттарына білім алушылардың үздік білім беру технологиялар мен ресурстардың қолжетімді болуына жағдай жасау, қазіргі жаһандану жағдайында білім алушылардың білімге деген сұраныстарына толыққанды жауап беру, Қазақстан Республикасы азаматтарының жалпы білім беретін мектептерде интеллектуалдық, рухани және дене бітімі дамуын қалыптастыру болып табылады [2, 12 б.]. Осыған орай қазіргі таңда білім беру жүйесі түбегейлі өзгеріске ұшырап, жаңаша ойлауға негізделген білім беру кезеңіне қадам басты. Мектепте білім беру жүйесінде жалпы әлемдік тұжырымдамалардың негізгі бағыты білім берудің дәстүрлі репродуктивті әдістерінен жаңа конструктивті құзыреттілікті әдіске көшу болып табылады.

Шағын жинақты мектепте дәріс беретін болашақ мамандар оқытудың ғылыми-теориялық негіздерін, тұлға дамуының принциптері мен заңдылықтарын терең білумен қатар шағын жинақты мектептердегі оқыту мен тәрбиелеу үдерісін ұйымдастырудың заманауи технологияларын меңгерген болуы тиіс [3, 7 б.]. Біз мақалада шағын жинақты мектепте дәріс беретін болашақ мамандар оқытудың ғылыми-теориялық негіздерін, тұлға дамуының принциптері мен заңдылықтарын терең білумен қатар шағын жинақты мектептердегі оқыту мен тәрбиелеу үдерісін ұйымдастырудың заманауи технологияларын меңгеру жолдарын көрсетуді мақсат етіп қойдық. Себебі шағын жинақты мектеп мұғалімі бір мамандық иесі бола тұра екі, үш сыныпқа сабаққа қатар дайындалуына, бірнеше пәннен сабақ беруіне тура келеді. Осыған орай болашақ бастауыш сынып мұғалімі мектепке үлкен кәсіби дайындықпен баруы шарт. Болашақ маманның кәсіби дайындығына қойылатын заманауи талаптардың қамтылуы мақаланың ғылыми жаңалығы болып табылады.

Бүгінде шағын жинақты мектептерде оқытуды жүзеге асыру қоғамның әлемдік даму тенденциясына негізделген. Бастауыш сынып мұғалімдерінің тәжірибесіне жасалған көп жылдық бақылау мен талдауға сүйенсек жалпы бастауыш білім беру ерекшеліктерінің негізгі мақсаттарын шешуге даярлауда көптеген кемшіліктердің бар екені байқалды. Осыған орай шағын жинақты мектептер үшін болашақ мамандар даярлау үдерісінде төмендегі міндеттер шешілуі тиіс: шағын жинақты мектептердегі оқыту мен тәрбиелеу үдерісін ұйымдастырудың педагогикалық-психологиялық ерекшеліктерін игерту; шағын жинақты мектептердегі жұмыстың заманауи технологиясы мен әдістемесін меңгеру үшін педагогикалық-психологиялық құзыреттіліктерін қалыптастыру; білім алушылардың шағын жинақты мектептердегі оқыту мен тәрбиелеу үдерісін ұйымдастыруға қажетті педагогикалық-психологиялық білім, білік, дағдыларын жүйелеу; алған білім, білік, дағдыларын тәжірибеде қолдану қабілетін дамыту [4, 11 б].

Материалдар мен әдістер

Зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми-педагогикалық әдебиеттерге зерттеу жүргізу, нормативтік және заңнамалық құжаттарды талдау негізінде шағын жинақты мектептерге мұғалімдер даярлау мәселесі сипаттау. Қазіргі таңда еліміздің шалғай орналасқан шағын елді-мекендердегі мектептердің басым көпшілігі шағын жинақты мектептер. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында шағын жинақты мектептерге (ШЖМ) мынадай анықтама беріледі: «шағын жинақты мектеп - білім алушылар контингенті шағын, сынып-жинақтары біріктірілген және оқу сабақтарын ұйымдастырудың өзіндік нысаны бар жалпы білім беретін мектеп» [5, 18 б.].

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы мемлекеттік бағдарламасының мәліметтеріне сүйенсек елімізде шағын жинақты мектептер жалпы орта білім беру ұйымдарының жалпы санының 44 %-ын құрайды [2, 11 б.].

Аталмыш мектептердің маңызды мәселесі – сабақты жоспарлау. Тиімді ретінде тақырыптық жоспарлауды атап өтуге болады, оның мәні әрбір тақырып немесе бірнеше тақырып бойынша бағдарламада бөлінген уақыт шегінде тақырыптық сабақтар, сөйлеуді дамыту сабақтары, сыныптан тыс оқу сабақтары, бақылау сабақтары, қайталау сабақтары және т.б. тізімі құрастырылады.

Мұғалім сабақты мазмұны мен дидактикалық мақсатына қарай жоспарлай отырып, оқушыларды жаңа материалды меңгеруге, оны түсіндіру мен бекітуге дайындау уақытын анықтайды. Бұл ретте жоспарда аталған

түрлердің әрқайсысы бойынша жұмыстың мазмұны белгіленеді [6]. Бұл сабақты жоспарлау үшін бір сыныпта және шағын жинақты мектепте де маңызды. Бірақ мұндайда мұғалімнің бір сыныптан екінші сыныпқа ауысуы, яғни оқушылардың өзіндік жұмысы мен мұғалімнің тікелей басшылығымен олардың жұмысының кезектесуі сынды қосымша фактордың маңызды екендігін атап өткен жөн.

Сабақтың бірыңғай және тұрақты құрылымы болмайды, ол оның мазмұнына, тәрбиелік және дидактикалық мақсаттарына байланысты. Сабақтың құрылымы оның кезеңдерімен анықталады: ұйымдастырушылық кезең, мағынаны тану, ой толғаныс кезеңі, кері байланыс. Әрине, сабақтың мұндай құрылымы шартты, бірақ көптеген сабақтарда кездеседі.

Шағын жинақты мектептегі оқу үдерісін жоспарлау нәтижесі әрбір сабақтың құрылымында мазмұны, дидактикалық мақсаттары, оқушылар мен мұғалімнің жұмысын ұйымдастыру бойынша аяқталған және тұтас кезеңдерді қарастырумен анықталады. Екі сынып оқушыларымен бір уақытта сабақ жүргізуге болмайды, тәжірибелі мұғалімдер мұндай сабақтарды басқаша құрылады. Өз бетінше жұмыс істеуге арналған тапсырманы мұқият түсіндіре отырып, мұғалім басқа сынып сабақтарына толығымен ауысады. Ауқымды дербес жұмыстарды тек жоғары сыныптарда ғана пайдалануға болады, өйткені бастауыш сынып оқушылары әлі бір пәнге назар аудармамайды, түрлі іс-әрекеттерді талап ететін бірнеше жұмыс түрлерін қолдану оқушыларға жеткілікті түрде көңіл бөлуге мүмкіндік бермейді [7,21 б.]. Оқушылармен жұмысты жоспарлай отырып, мұғалім әдетте:

– оқушылардың білім деңгейін қысқаша тексеру, бағдарламалық материалды меңгеру (қысқаша ауызша сұрау түрінде);

– оқушылардың жаңа білімді меңгеруге дайындығын өз бетінше жүргізу негізінде материалды түсіндіру. Бұл ретте оқушылардың қалыптасатын ұғымдардың мәнін түсіндіруге және оларды оқушылардың меңгеруін тексеруге ерекше назар аударылады;

– әр түрлі жаттығуларды орындау кезінде алынған білімді қолданудың ең тиімді тәсілдерін көрсете отырып, осы сабақта зерделенген материалды бекіту;

– зерделенген материалды (тақырып, бөлім бойынша) қажетті пәнішілік байланыстарды жүзеге асырумен, оқушыларды қорытындылауға және қорытындылауға жеткізумен қорыту.

Оқушылардың сабақта тиімді өзіндік жұмысының мазмұны:

– жаңа материалды зерделеу үшін қажетті бұрын зерделенген материалдың оқулығы немесе басқа да көздері бойынша өз бетінше қайталау;

– мұғалімнің оқытылған тәсілдерін және алгоритмдеу элементтері бар егжей-тегжейлі әзірленген оқу тапсырмаларын пайдалана отырып, сабақта оқыған материалды алғашқы бекітуге арналған жаттығулар;

– қажет болған жағдайда мұғалім арнайы әзірлеген кестелер мен жаднамаларға сүйеніп, сондай-ақ оқулықта баяндалған теориялық мәліметтер мен ережелерге үнемі назар аудара отырып, оқылатын және бұрын оқыған білімді қолдануда жаттығу жаттығуларының әртүрлі түрлері [8, 24 б.].

Оқушылардың өзіндік жұмысының қарқыны барлық оқушылардың бірдей еместігін ескере отырып, балалардың осындай жұмыс түріне арналған тапсырмаларды дайындау кезінде сабақта оқушылар ерекше ескертусіз орындайтын резервтік тапсырмаларды тақтаға немесе карточкаға алдын ала жазып алу керек.

Мектепте білім берудің жаңартылған мазмұнына көшу бойынша пәнаралық және жобалық тәсіл мектеп оқушыларын тану мен дамудың белсенді процесіне ынталандыруға мүмкіндік береді. Мұғалімнің кәсіби даму бағдарламаларын сапалы жаңарту қажеттігіне байланысты біліктілікті арттыру бойынша жаңа міндеттер қойылуда. Әсіресе ауыл мұғалімдерінің курстармен қамтылуы төмен деңгейде қалып отыр. Ұсынылған курстық дайындықтың форматы жаңа тәсілдемелер әзірлеуді және енгізуді талап етеді. Қосымша білім беру педагогтарының тапшылығына байланысты білім беру ұйымдары мен балалардың қоғамдық бірлестіктерінің тәрбиелік әлеуетінің тиімділігі төмен болып қалуда. Елімізде әлі күнге дейін бастауыш мектеп түлектерін оқытудың табыстылығына мониторинг жасау тетігі әзірленбеген. Негізгі мектепті түлектерін оқу жетістіктерін сырттай бағалау үлгерімі төмен оқушыларды уақтылы анықтауға және қолдауға мүмкіндік бермейді [9, 21 б.].

Болашақ мамандарды шағын жинақты мектептер, соның ішінде бастауыш сыныптар үшін педагогикалық үдерісті жүргізуге дайындау мәселесі педагогика ғылымында жеткілікті дәрежеде жарық көрмегендігі қазіргі бастауыш сыныптың шығармашыл мұғалім үлгілерін шағын жинақты мектептердің ерешелігіне сай қалыптастыруға мүмкіндік бермейді. Бұл жөнінде Т. А. Шергина: «шағын жинақты бастауыш мектепте жұмыс істеу шарттары мұғалім мен оқушыларға өте қиын. Мұндай мектептердегі оқу үдерісін ірі қалалық білім беру мекемелері түрінде ұйымдастыру оның тиімділігін жоғалтады, өйткені мұнда балаларды оқыту мен тәрбиелеудің ерекше тәжірибесі бар және оны заман талабына сай өзгерту мәселесін де ескеру қажет, – деп жазады [10, 125 б.]. Шағын жинақты бастауыш мектептің білім беру ісінің қиындығы мен төмен деңгейі әлеуметтік-экономикалық себептерге байланысты бірге сипаттайтын реформаланған

білім жүйесінің талаптарына жауап беретін және жаңа практикалық мәселелерді шешуге ауыл мектептерін бағыттайтын қазіргі заманғы теорияның жоқтығы; шағын жинақты бастауыш мектепте бүгінгі таңда жаңартылған білім бағдарламасына негіздеп сапалы білім беру үдерісіндегі өзгерістерге бара бар ғылыми қолдаудың аздығы, зерттеу барысында зерделенген әдебиеттерде ЖОО болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін кәсіби әрекетке дайындау үрдісін шағын жинақты мектепте педагогикалық үдерісті жүргізу талаптарына сай қайта қарау қажеттігі туындайды.

Нәтижелелер мен талқылаулар

Зерттеу мен талдау барысында байқағанымыздай болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлауда шағын жинақты мектепте кездесетін кейбір мәселелерді педагогикалық проблемалар ретінде қарастыратын болсақ, оның басты себебі мамандар даярлау үдерісінде оқу пәндерінің мазмұнын теориялық игертуді білім алушылардың педагогикалық тәжірибесімен ұштастыра жүргізуіміз қажеттігінде. Атап айтар болсақ:

– жеке пәндерді оқыту әдістемесі пәндерін (қазақ тілін оқыту әдістемесі, жаратылыстануды оқыту әдістемесі, математиканы оқыту әдістемесі) оқыту барысында қарастырылып отырған тақырыптың соңында оның шағын жинақты мектепте оқыту ерекшелігін қарастыратын сұрақтар қамтылуы қажет. Мысалы, қарастырылып отырған тақырыптың шағын жинақты мектептердегі 1–2-ші немесе 2–3-ші біріктірілген сыныптарында оқытылу мүмкіндіктері талдану керек;

– болашақ мамандарға оқушылардың өз бетімен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруды, оқыту әдістерін тақырыпқа сәйкес тиімді таңдауды, оқу мазмұнын тиімді жоспарлауды шағын жинақты мектептерде кәсіби іскерлікпен жүзеге асыру мәселесін әр сабақ сайын талқылау іске асырылса;

– болашақ мамандарды даярлау үдерісінде шағын жинақты мектептер үшін оқу және оқу-әдістемелік құралдарының дайындалуына ерекше мән берілсе, шағын жинақты мектептерде тиімді сапалы оқу үдерісін жүргізу мәселелері оң шешімін табар еді.

Бүгінгі күнге дейінгі ғылыми зерттеулерде көтерілген мәселелерді ескере отырып, шағын жинақты мектеп қызметін ұйымдастырудың жаңа қағидаттарын табу, шағын жинақты мектепте оқытудың әдістемесін жетілдіру қажеттілігіне орай біз шағын жинақты мектептің оқу-әдістемелік жұмысына болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлаудың педагогикалық шарттарын теориялық тұрғыда негіздеп, әдістемелік жағынан қамтамасыз етуді мақсат етіп қойдық. Бұл мақсат төмендегі міндеттердің шешімін табуы көздейді: шағын жинақты бастауыш мектептің оқу-әдістемелік

жұмыстарының ерекшеліктерін анықтау; шағын жинақты мектептің оқу-әдістемелік жұмысына болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлау үлгісін жасау; шағын жинақты мектептің оқу-әдістемелік жұмысына болашақ бастауыш сынып мұғалімдерін даярлаудың педагогикалық шарттарын теориялық талдып, тәжірибелік тұрғыда негіздеу.

Қорытынды

Сонымен шағын жинақты мектептер үшін маман даярлауда болашақ мұғалімдер үшін қажетті білім, білік, дағдылармен айқындалып, толықтырылса, олардың сапасы арттырылса, студенттердің педагогикалық практика бағдарламаларына шағын жинақты мектепте бастауыш сыныптар үшін оқу-әдістемелік жұмыстарды ұйымдастыруға бағытталған тапсырмалар жүйесі енгізілсе, болашақ мұғалімдердің шағын жинақты мектепте оқу-әдістемелік жұмысты ұйымдастыра білу білігі мен дағдысын қалыптастыруға бағытталған арнайы курстар ұйымдастырылса болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің шағын жинақты мектептер үшін кәсіби даярлау үдерісінің тиімділігі артатындығы айқын.

Пайдаланған деректер тізімі

1 ШЖМ үшін ресурстық орталықтарда қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру. Әдістемелік ұсынымдар. – Астана, 2018.

2 Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. – 2016.

3 **Сапарғалиева, А. Ж.** Совершенствование профессиональной подготовки педагога-психолога как специалиста помогающих профессий. Дисс. на соиск. ученой степени доктора PhD по специальности 6D010300 – Педагогика и психология. Талдықорган, 2015. – 165 с.

4 **Әбілдина, С. Қ.** Шағын жинақты мектептерге педагог мамандарды даярлаудың жаңа үлгісі. Жоғары оқу орындарында бәсекеге қабілетті мамандарды дайындау: мәселелері, бүгінгі жағдайы, болашағы. Республикалық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. – Орал, 2015. – Б. 11–15.

5 Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы.– Астана. -2007 ж. 27 шілде.

6 info@nao.kz [Электронды ресурс].

7 **Бабыкова, Г. Қ.** Білім беру қызметі сапасының кепілі ретінде шағын жинақты мектепті тиімді басқару // 12 жылдық білім беру – 12 летнее образование. – 2015. – № 1. – С. 55–57.

8 **Конкашев, М. А.** Әлеуметтік ынтымақтастыққа негізделген шағын жинақты мектеп үлгілері // Білім беру мекемесі басшыларының анықтамалығы=Справочник руководителя образовательного учреждения. – 2015. – № 9(105). – С. 20–22.

9 **Сагындыкова, Г. М.** Возможности адаптации обновленного содержания образования в совмещенных классах МКШ // Білім = Образование. – 2017. – N 3(82). – С. 21–26.

10 **Шергина Т. А.** Педагогические условия модернизации образовательного процесса сельской малокомплектной школы (на примере республики Саха (Якутия) Специальность 13.00.01 Общая педагогика, история педагогики и образования. Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. – Чита, 2015.

References

1 SHJM úshin resýrstyq ortalyqtarda qashyqytqan oqytýdy uymdastyry. Ádistemelik usynymdar. – Astana, 2018 [Organization of distance learning in Resource Centers for MCS. Methodological recommendations]. – Astana, 2018.

2 Qazaqstan Respýblikasynda bilim berýdi jáne gylymgy damytydyń 2016-2019 jyldarǵa arnalǵan memlekettik baǵdarlamasy. [State program for the development of education and science in the Republic of Kazakhstan for 2016-2019]. – 2016.

3 **Sapargaljeva, A. J.** Sovershenstvovanie profesionalnoi podgotovki pedagoga-psihologa kak spesialista pomagayshih professi. Diss. na soisk. ychenoi stepeni doktora PhD po spesiálnosti 6D010300 – Pedagogika i psihologia. [Improving the professional training of a teacher-psychologist as a specialist helps the profession. Diss. on soisk. PhD degree in the specialty 6D010300-Pedagogy and Psychology]. – Taldykorgan, 2015. –165 p.

4 **Ábildina, S. Q.** Shaǵyn jinaqty mektepterge pedagog mamandardy dairaladyń jańa úlgisi. Joǵary oqy oryndarynda básekege qabiletti mamandardy dairyndaý: máseleleri, búgingi jaǵday, bolashaǵy. Respýblikalyq gylymi-tájirbelik konferensia materialdary. [A new model of training teachers in small schools. Training of competitive specialists in higher education institutions: problems, current state, prospects. Materials of the Republican scientific and practical conference]. – Uralsk, 2015. – P. 11–15.

5 Qazaqstan Respýblikasynyń «Bilim týraly» Zańy.– Astana. -2007 j. 27 shilde [«Law of the Republic of Kazakhstan» on education]. – Astana, July 27, 2007.

6 info@nao.kz [Electronic resource].

7 **Babykova, G. Q.** Bilim berý qyzmeti sapasynyń kepili retinde shaǵyn jınaqly mektepti tiimdi basqarý//12 jyldyq bilim berý – 12 letnee obrazovanie. [Effective management of a small-scale school as a guarantee of the quality of educational activity // 12-year education]. – 2015. – No. 1. – P. 55–57.

8 **Konkashev, M. A.** Áleýmettik yntymaqtastyqqa negizdelgen shaǵyn jınaqly mektep úlgileri // Bilim berý mekemesi basshylarynyń anyktamalyǵy=Spravochnik rýkovoditelá obrazovatelnoǵo ýchrejdenia. [Models of small schools based on social cooperation // An actual Bilim take makemesh an actual=Directory of the head of the educational institution]. – 2015. – № 9(105). – P. 20–22.

9 **Sagyndykova, G. M.** Vozmojnosti adaptasii obnovennoǵo soderjania obrazovaniia v sovmeshennykh klasakh MKSH//Bilim=Obrazovanie. [Possibilities of adaptation of the updated content of education in modern classes of MKSH // Bilim = Education]. – 2017. – N 3(82). – P. 21–26.

10 **Shergina, T. A.** Pedagogicheskie ýslovia modernizatsii obrazovatelnoǵo prosesa selskoi malokomplektnoi shkoly (na primere respýblikı Saha (Iakýtia) Spesiálnost 13.00.01 Obshhaia pedagogika, istoria pedagogiki i obrazovaniia. Disertatsia na soiskanie ýchenoi stepeni kandidata pedagogicheskikh naýk. [Pedagogical conditions for the modernization of the educational process of rural small-scale schools (on the example of the Republic of Sakha (Yakutia) Specialnost 13.00.01 general pedagogy, history of pedagogy and education. The dissertation on competition of a scientific degree of candidate of pedagogical Sciences]. – Chita, 2015.

Материал 15.03.21 баспаға түсті.

А. М. Омирзакова^{1}, С. К. Абильдина², Р. Т. Игенбаева³*

^{1,2}Қарағандинский университет имени Е. Букутова,
Республика Казахстан, г. Караганда;

³Кызылординский университет имени Коркыт Ата,
Республика Казахстан, г. Кызылорда.

Материал поступил в редакцию 15.03.21.

ПОДГОТОВКА УЧИТЕЛЕЙ МАЛОКОМПЛЕКТНЫХ ШКОЛ В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

В настоящее время система образования нашей страны претерпевает глобальные изменения и осуществляется период, когда главной целью в образовании выступает формирование инновационного мышления обучающихся. В связи с этим на основе

парадигмы обновленного образования посредством построения субъект-субъектного отношения педагога и обучающихся ставится задача формирования ценностного отношения к знанию, к творческому интересу. В условиях обновленного образования особую актуальность приобретает проблема будущих специалистов. В том числе проблема подготовки педагогов для малокомплектных школ требует глубокого изучения.

В статье рассмотрена проблема стимулирования мотивации, совершенствование творческого потенциала обучающихся, определение и использование их индивидуальных возможностей для достижения результатов в профессиональной деятельности. Основываясь на государственную программу развития образования и науки Республики Казахстан на 2016-2019 гг. указаны основные задачи малокомплектных школ в нашей стране. Вместе с тем, продемонстрированы пути освоения научно-теоретическими основами обучения, принципов и закономерностей развития личности, а также современных технологий организации процесса обучения и воспитания для будущих учителей малокомплектных школ.

Ключевые слова: малокомплектные школы, подготовка будущих специалистов, обновленное содержание образования.

A. M. Omirzakova^{1}, S. K. Abildina², R. T. Igenbayeva³*

^{1,2}E. A. Buketov Karaganda State University,

Republic of Kazakhstan, Karaganda;

³Korkyt Ata Kyzylorda University,

Republic of Kazakhstan, Kyzylorda.

Material received on 15.03.21.

TRAINING OF TEACHERS OF SMALL SCHOOLS IN THE CONDITIONS OF THE UPDATED CONTENT OF EDUCATION

Nowadays, the educational system of our country is undergoing global changes; there is a period when the formation of innovative thinking of students is the main goal in education. In this connection, on the basis of the paradigm of the renewed education, by building a subject-subject attitude of the teacher and the student, the task is formulating a valuable attitude to knowledge, to creative interest. In the context of renewed education, the problem of future specialists is of particular relevance. Including the problem of training teachers for small schools requires

deep study. The article deals with the problem of stimulating motivation, improving the creative potential of students, identifying and using their individual capabilities to achieve results in their professional activities. Based on the state program of development of education and science of the Republic of Kazakhstan for 2016–2019. The main tasks of small schools in our country are indicated. At the same time, the ways of mastering the scientific and theoretical foundations of teaching, the principles and laws of personal development, as well as modern technologies for organizing the process of training and education for future teachers of small schools are demonstrated.

Keywords: small schools, training of future specialists, updated content of education.

Теруге 15.03.2021 ж. жіберілді. Басуға 29.03.2021 ж. кол қойылды.

Электронды баспа

2,30 Мб RAM

Шартты баспа табағы 15,8.

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген З. С. Исакова

Корректоры: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3748

Сдано в набор 15.03.2021 г. Подписано в печать 29.03.2021 г.

Электронное издание

2,30 Мб RAM

Усл.п.л. 15,8. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка З. С. Исакова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3748

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

pedagogic-vestnik.tou.edu.kz